№ 34 თებერვალი 15, ხუთშაბათი 1890 თებერვალი 15 ხუთშაბათი № 34

ოთვე	მან.	ოთვე	მან.
12	10 —	6	6 —
11	9 50	5	5 50
10	9 75	4	4 75
9	8 —	3	3 50
8	7 25	2	2 75
7	6 50	1	1 50

ცალკე ნომერი—ერთი შაური

ივერია

გაზეთი ფასაკვეთად და კერძო განცხადებათა დასაბეჭდად ეჭირა მიმართონ: თბილისში რედაქციის კუკაროში, ავაზლის შენა, თ. ვარანცოვის ქუჩის პირველპირ, თავ. გრუზინსკის სახლეში. წერა-კითხვის გამავრცელებელ საზოგადოების განცალკევებულ სათავადაზნაურო ბანკის სახლეში სასახლის შენაზედ.

ფასი განცხადებისა: ჩვეულებრივი სტრიქონი რვა კაპეიკი.

1877—1890 საპოლიტიკო და სალიტერატურო გაზეთი 1877—1890

„ივერია“

გამოვა 1890 წელსაც იმავე პროგრამით, როგორც აქამდე.

ვისაც ჯსურს დაიკვეთოს გაზეთი ამ 1890 წლისათვის, მივმართოს:

ტფილისში: ა) თბილისს რედაქციას, ნიკოლოზის ქუჩაზედ, ივანაშვილის ბინაში პირველპირ, თ. გრუზინსკისეულს სახლებში, № 21; ბ) „ქართველთა-შორის წერა-კითხვის გამავრცელებელ საზოგადოების“ კანცელარიას, სასახლის ქუჩაზედ, თავადაზნაურთა საადგილ-მამულო ბანკის ქარავასლის გალერეაში.

ტფილისს გარეშე მცხოვრებთა უნდა დაბარონ გაზეთი შემდეგის აადრესით:

Въ Тифлисъ. Въ редакцію газеты „ИВЕРІЯ“.

რედაქცია ამასთანავე აცხადებს, რომ იგი გაზეთის გაგზავნის გამო ფასუნის მეკუნედ იქნება მარტო იმ სულის-მოძიებელ წინაშე, ვინც გაზეთის დაკვეთისათვის შესახვედრს ფულს პირველპირ რედაქციაში და ან „წერა-კითხვის გამავრცელებელ საზოგადოებისა“ კანცელარიაში ეარმოადგენს, ანუ გამოგზავნის. გაზეთის ფასი დაბეჭდილია გაზეთის სათაურშივე, ხოლო სრული პირობანი გაზეთის დაკვეთისა გამოცხადებულია უკანასკნელს გვერდზედ.

სასტუმრო

„პუარ-ღვინო“-ში

მთელის დიდ მარხეის განმაელობაში, ყანსნილოს გრილდ, კეთდება ყოველი ეარი ბუნული და აძაურის სამარხვო საჭმელები. მსურველთ სახლებშიაც ეუკეთენით. (3 1)

სიტყვა

თქმული დიდების ეკკლესიაში განსვენებულის დ. ზ. ბაქრაძის დასაფლავებაზე მღვდელ-მონოზონის ლეონიდის მიერ.

სასენითა მამისათ, და ძისათ, და სულისა წმიდისათ.

მღვოვიარენო მსმენელნო! აშიკითად ბეანისაკენ ჩვენნი მცხადარი, რომელსაც ესეოდეს ამოდენა ხალხი, რომელსაც ესე მწარედ დაეღონებინოს ეველანი, რომელსაც ელვრეკენებინოს მდუღარე ცრემლი ეველ წოდების, ეველა ხარისხის, ეველა მდგომარეობის და ეველა ასაკის წარმომადგენელთათვის, როგორც ატირებს და გულსა სწკავს წინამდებარე ცხადარი. ეველანი სასულიერო კაცნი, წარმინენენი წარმომადგენელნი სხვა და სხვა ხასწავლებელთა და სწავლულთა საზოგადოებათა, ძალად-ხარისხოვანნი სამხედრო წოდებისანი, გამოჩენილნი სამოქალაქო მოსელენი, თავადნი, აზნაურნი, ეელენნი, დედაკაცნი, მამაკაცნი, მოსწავლე ბალკაცნი—ეველანი ერთ გვარად ეეუშვრიკავრთ გოდებასა და მწუხარებასა, ეველანი ეკრძნობთ, რომ მოგეეწედ ეველა წეკრა, ეველას ერთ გვარად გეაკვამს და გეიღინებს გულს კეთილის დამიტრის სიკვდილი.

გულითადი სიეკრეული და თანაგრძნობა, რომელსაც დღეს ეეხსდებს მთელი ჩვენი საზოგადოება ასდენად მიეკალდებულს, დაიმსახურა მან მოაესეოდე

ეროვნული ბიბლიოთეკა

და დახმარებითა ზოგიერთ სამღვდელოთა. მან მალე შეასრულა თვისი ნაღილი და განხორციელდა მისი აზრი. მისის წინადადებით აღშენდა სიონის ეკკლესიის ეზოში მუზეი ძველთა საეკკლესიო ნაშთთა დასაცველად. კურთხეისათანავე ამ სახლისა, განსვენებულმა დიმიტრიმ შესძინა მრავალი ძველი და ძვირფასი ნივთი. იმავ ბეერი იშრომა და იშუამდგომლა წინაშე უმაღლესის მთავრობისა, რათა დაებრუნებინათ რუსეთიდგან ის სხვადა-სხვა საეკკლესიო ნივთი და ხელნაწერობა, რომელნიც იყო გადატანილ არქეოლოგიურ საზოგადოებისაგან. ერთის სიტყვით, ეს მუზეი განსვენებულს დიმიტრისათვის შვილი იყო სწორედ და თითონაც ისე სიყვარულითა და სიხარულით შესცქეროდა და ზრუნავდა იმის წარმატებისათვის, როგორადაც კეშმარიტი მშობელი თვისთა შვილთათვის.

განსვენებულის დიმიტრის მოღვაწეობას შეადგენს არა მარტო ზემოთ მოხსენებულნი, არამედ სხვა მრავალი. თითქმის ყველა წოდების წინაშე მიუძღოდა იმას შრომა და ყველგან პატიოსნად ასრულებდა თვის მოვალეობას. დიმიტრი ბაქრაძე იშვიათი მოელენა იყო ჩვენის ერისათვის და აი ეს იშვიათი მოელენა პატიოსანი, დაუღალავი მეცნიერი მუშაკი, რომელიც თვისის ჭკუით, გონებითა და მიმართულებით ყველასათვის იყო საბაგალითო ლამპარი, ეს საზოგადო მოძღვარი [illegible] [illegible] [illegible]

ალმოჩინა ქურდები, მიგვნო იმათ კვალს, იმათ-და, ვინც ახლო სდგანან ამ საქმეზე, უფრო არ შეუძლიანთ ყველა ნაირის ქურდობა - ავაზაკობის გაგება და აღმოჩენა? მაგრამ აქ გულია საჭირო, გული!.. ღმერთმა დაუმადლოს ბ-ნს Შ—ს! ისეთი ქურდები დაიჭირა, რომელთაგან გორი და ცხინვალი აკლებული იყო. ცოტა ხანს მაინც არის შესწყდება იმათის შეპყრობით ქურდობა.

ახლა მივუბრუნდეთ იანვარსა: იანვარმა, ამ ახალმა წელმა, იმოდენა ავადმყოფობა მოგვიელოცა, რომ წელში ხუთად გაგვლუნა; ეს ინფლუენციაო, ის ქუნთრუშა და ყალთმაო, წითელა და ჩუტ-ყვავილა და სხვა ათასი ეარ-ვაგლახი. დიდ-ძალი ხალხი გაწყდა, მკვდარი მკვდარს მოება და დამარხავს ეველარ ასდიან ჩვენს ქართლში. ხალხი ხომ გაწყდა, მაგრამ უნდა მოკახსენოთ, რომ ციმბირსაც ბევრი წავიდა, და, ასე განინწყვეთ, ისეთი ახირებული საქმე მოხდა, რომ ციმბირიდამაც-კი მოვიდა ერთი კაცი. ამ ციმბირიდამ მოსულს კაცზედ თუმცა იყო რუსულს გაზეთებში მოხსენებული, მაგრამ ურიგო არ იქნება ჩვენცა ესთქვათ რამე. იანვარში ტფილისს ოლქის სასამართლოს განყოფილება იყო გორში და სისხლის საქმეებს ასამართლებდა. ამ რამდენისმე წლის წინად ილიკო ფალავანდიშვილი იქმნა საშუალმოდ გაგზავნილი ციმბირში რაღაც დანაშაულისათვის. გაათავა თავისი სასჯელი, შეირთო თურმე ცოლი და თავისთვის ძალიან რიგიანად მოეწყო. სცხოვრობს კაცი შორს, მოწყვეტილი თავის სამშობლო ადგილს, და თავისს მუშახარებასა და ობლობას უცხო ქვეყანაში ჰკლავს ცოლ-შვილის ალერსით. მაგრამ „კაცის თავს ვეება დიახ ხშირია“, ამ სიშორეზედაც არ მოასვენა მტერმა. ეიღამაც დიატანა, რომ ილ. ფ—შვილმა 1874 წ. ცხენი მოჰპარა, თუ დაუხვდა ეიღაცას და ცხენი წაართვაო. ამის გამო ტფილისის ოლქის სასამართლომ რამდენისამე ათასის ეერსიდამ გამოიწვია საბრალო კაცი, რომელმაც ეს ამოდენა მანძილი გამოიარა ბორკილითა და დღესაც უკან ისევ ბორკილით უნდა გაბრუნდეს. ითხოვა ბორკილის ახსნა, მაგრამ მისკენ ნებას თუ არა, ვინ იცის. იმ საქმეში, რომლისათვისაც იგი მოიყვანეს, სრულიად გამართლდა და იოტის ოდენი არა გამონნდა-რა იმის წინააღმდეგ. „მიამა, ერთმან მიამბ სამშობლო ცისა და ღრუბლის დანახვა, მაგრამ ძალიან დაეიტანჯე ბორკილების გამო ამოდენა მანძილზედაო“, ამბობდა საბრალო ციმბირელი.

იანვარშივე გაირჩა ორის კაცის მკელელის საქმე. პირველი: თ. ხერხეულიძემ, აბისში, თუ დუმაცხოში მტროერებელმა, მოჰკლა შარშან თავისი ძმისწული, ათის წლის ეაკი, მემკვიდრე საბრალო ქვრივის დედისა. წარმოდგენეთ კაცის სულის სიწამხდრე და წაბილწვა! ჰკლავს ბავშვსა უსუსურსა ორის. დღის ტალახისათვის, ჰკლავს თავის შვილსა, თავის ძმისწულს! ჰკლავს და კიდეე იქამდის მისდევს სითამამე, რომ სასამართლოს წინაშე თავის გამართლებასაც ეპირობს. მაცქერალი საზოგადოება საშინლად ალელვებული იყო, ზიზღით უცქეროდენ, წყველა-კრულეთ იხსენიებდნენ. სადამდის წახდა ჩვენი კაცობა, სადამდის გაირყვნა ჩვენი ბუნება! უნებლიედ მოგდის თავში ეს მწარე, მაგრამ მართალი აზრი. ქველად ცხრა ძმა ხეროსუფლიანებს მარაბდის ომში მაშველსა და ქვეყნის სახსნელად თავი შესწირეს მხეერპლად, ღღეს მათი უღირსი შთამომაველი ძმისწულსა ჰკლავს ორის დღის მაწისათვის და საუკუნოდ ციმბირს მიდის!? რამდენზედ დავმორებიეართ ჩვენთა წინაპართა მაღალს სულს!

ბოროტმა სულმა, საზიზღარმა მკელელმა თავი მოიბრმავა-მოიყოფა ეითომ „კატორგის“ ასაკდენელად, მაგრამ სასამართლომ თხუთმეტის წლით მიუსაჯა „კატორგაში“ ყოფნა. ხალხში უკმაყოფილობა გაისმოდა კიდეე: „მაგისთანა მკელელი უფრო მეტად უნდა დასჯილიყოო“.

მეორე საქმე: მოგეხსენებათ, რომ მარიამობისთვეში 1889 წლისას ღღე შუა-ქუჩაზე ეიღაც სამტრედიელმა ახობაძემ გორში მოჰკლა საეკეო ყოფაქცევის დედაკაცი. დაჰკლა ისე, რომ გოროკე ქათმი, ხანჯალით დაზერიტა, დაჰკუწა. თავის გასამართლებელად ახობაძემ სთქვა, მე ხანდახან ისეთს მდგომარეობაში მოვალ ხოლმე, რომ აღარ მესმის, რას ჩადიეარ, რას ვმოქმედობ, ჩემს თავს ანგარიშს არ ვაძლეეო. ეითომ მე „ᲐᲮᲐᲮᲝᲒᲐᲜ“ გასლეართ და, თუ შეძლებთ ღღეს, მიშველეთეთო. კარგია, შენმა მზემ! ბნედებმა მოუაროს კაცს, ქათმებიეით ჭხოცოს ხალხი ქუჩაში და მერე ბოდიშიმოიხდოს: „უკაცრავად, თქვენი ჭირიმეო, მე ხანდახან ცოტაოდენი სულის-ავადმყოფობა მომიელის ხოლმე და ხანჯლობიანს თამაშს მოვყვები ხოლმეო.“ კაი ბოდიშია, ეი!..

ერთი საყურადღებო საქმეც გაირჩა, რომელმაც თავის დროზედ როგორც საზოგადოება, ისე ჩვენი მწერლობაც აალაპარაკა. შარშან ტყეიეის პოლიციის ბოქაულს დაჰბრალდა, ეითომ ერთს დირბელს კაცს რამდენიმე თუმანი ასწაპნა და დაჰპირდა, რომ შენს შვილს ჯარის-კაცობიდამ განეთავიეისუფლებინებო. ბოქაული წმიდად გამოეიღა ამ საქმიდამ და უღელში კისერი გაჭყო ერთმა დირბელმა ახნაურმა, რომელიც მწერლობდა ბოქაულთან. ლ. დეკანოზიშვილმა, ასე ეწოდება ბატონს დირბელს ახნაურს, ხატები ძირს ჩამოიღო ფიცით, რომ მე ვეიღე ქრთამი და არა ბოქაულმა; რას ემართლებით საწყალს ბოქაულსაო; ალალ-მართალია, როგორც მტრედი და უმანკოა, როგორც კრავეია. სასამართლომ გადაუწყეტა ლ. დ—შვილს ორის თვეით საპყრობილეში ყოფნა.

იანვარში რამდენიმე წარმოდგენა იყო საქველ-მოქმედო აზრით. უნდა ესთქვათ, რომ ამ ქამად, ანუ, უკეთ ესთქვათ, ამ მდგომარეობაში, რომელშიაც ეხლა გორი არის, წარმოდგენების გამართვა ქართულს ენაზედ ყოველად შეუძლებელია. ჩვენ კრილოვის „ᲒᲔᲓᲘᲡᲐ, კიბოსა და თევზის“ საქმე მოგვდის. სამი ტომი მკვიდრობს ღღეს გორში: ქართველი, სომეხი და რუსი. ქართველი წარმოდგენას გამართავს, არც ერთი მათგანი არ მოდის, რუსი გასამტყუნარი არ არის, იმიტომ რომ ქართველი არ ესმის, სომეხთაგან ერთი-ორი ხალხი მოდის. მაშასადამე, ქართულს წარმოდგენაზედ მარტოდ-მარტო ქართველ ტომის ხალხი იყრის თავს და შემოსავალი-კი ბევრი არა სდგებაო-რა. რუსულ წარმოდგენაზედ უფრო ბევრი დადიან. ჯერ სამოცამდე აფიცერი, ქართველი თუ რუსი, მიეა თავის სახლობით; მარტო ესენიც ეყოფიან წარმოდგენას და ეხლა რომ მეზეზით, რომ «къ военнымъ такъ и льнутъ, потому-что патріотки», ჩვენ «მადმაზელ-ᲛᲐᲓᲛᲐᲖᲔᲚ-ᲒᲘ» მდ-ან. რასაკვირველია, რუსული წარმოდგენა, თუნდა სულ უხეიროც იყოს, მუდამ სავსეა ხალხით.

იანვარის 29 გამართეს ქართული წარმოდგენა წინამძღვრიანთ სკოლის სასარგებლოდ. წარმოადგინეს „ქმარი ხუთის ცოლისა“ და „ᲛᲝᲜᲔᲑᲐᲨᲘ“, ბოლოს „დიეერტისმენტი“ იყო, რომელშიაც მონაწილეთ წაიკითხეს ლექსები და ხალხური სცენები. მშვენიერად იყვნენ მომზადებულნი. ხალხის ხარხარს, გამბით სიცილს და სიამოვნებას საზღვარი არა ჰქონდა. წინადეე საზოგადოებამ ყურები გამოგვიეედა, რომ ოღონდ წინამძღვრიშვილის სკოლისათვის იყოს და დიდის სიამოვნებით წამოველითო. ითხოვეს ამასთანავე, რომ სამოდერო დარბაზში იყოს წარმოდგენა, რადგანაც თ. დიასამძის თეატრში ცივეო. წარმოდგენის გამგენი აქეთ ეცნენ, იქით ეცნენ და საზოგადოებას სურეელი შეუსრულეს. ათოეეეს სამხედრო დარბაზი, მაგრამ არ მომიკვედეთ, რომ არაეინ მოეიდა. ეინც მოეიდა სხვა ხალხთაგანი, ისიც უნდა დაეუმადლოდ კ. ეახეანიშეილისას, რომელმაც ამ წარმოდგენაში მხურეალე მონაწილეობა მიიღო ბილეთების გასყიდეითა და რომლისათვისაც ყველა მოთამაშენი და წინამძღეარიანთ-კარის სკოლის გულ-შემატკეივარნი გულითადს მადლობას ეუძღენით. იმედი გვაქეს, რომ ეს კეთილი ადამიანი კველაეაც არ მოგვაკლებს თავისს უხეს შემწეობას. დიახ!.. სულ შეგროდა 78 მ. და 80 კ. და სულ დარჩა ხუთ თუმნამდე. განზრახეა აქეთ ხელის-მოწერა გაანრონო, რომ ეგების ერთი ათიოდე თუმანი მაინც გაუგზანონ“ სკოლას. იქნება ხალხი მოსულიყო, მაგრამ ამაკ არ დგეგელიენენ გულ მურდალნი ადამიანნი, ერთიანი ხელი შეუშალეს ბეერს და სხვა-და-სხვა ჭორისა და ხრიკის საშუალებით ხალხი უკან შეაყენეს... ენახეთ, რა ფონს გაველენ ეს არა-ᲨᲘᲜᲒᲜᲘ სულნი!..

ნარკვევი

(ᲟᲣᲠᲜᲐᲚ-ᲒᲐᲖᲔᲗᲘᲡᲐᲗᲕᲘᲡ)

30 იანვარს ჩვენს თანამემამულეს ᲑᲠᲝᲜᲖᲔᲡᲐᲡ Ი. Რ. ᲗᲐᲠᲮᲜᲘᲨᲕᲘᲚᲘᲡ თავისი უკანასკნელი ლექცია წაეკითხავს სიცოცხლის ხანგრძლივობის შესახებ პეტერბურგის საშეადგოგიო მუზეიში. პატივცემულმა ლექტორმა იმის შესახებ დაიწყო თურმე პირველში ლაპარაკი, რომ ადამიანს ყველაზედ უმეტესად ომი და სხვა-სხვა გადამდები სნეულება ანადგურებს. ომში ხალხი იმდენად მტრის ტყვიისაგან არ იფლეშება, რამდენადაც ინისაგან, რომ ცუდი, მოუწესებელი ცხოვრება აქვთ და სენი მათ შორის ადვილად იკიდებს ფეხს. ომი და ბრძოლა მეტად დიდს ძალას აცლის ქვეყანას, რადგან ბრძოლაში უმთავრესად ჯან-საღი ხალხი იხოცება და დარჩენილ-ი ისეთები რჩებიან, რომელნიც უდონონი არიან, ჯანით სნეულნი, ჯარისთვის გამოუსადეგარნი. აშკარაა, რომ იმისგან კარგს შთამომავლობას ძნელად მოელოდინება ადამიანი. შემდეგ ᲑᲠᲝᲜᲖᲔᲡᲐᲡ სთქვა, რომ მიწად-მოქმედთა შორის უფრო ხშირად შეჭვდება ადამიანი მხცოვანთა და ეს-კი იმითაც აიხსნება, რომ მიწად-მოქმედნი რიცხვით სხვებს ადემატებიან. ამის გარდა

უმთავრესი მიზეზიც ამისი ის არის, რომ მიწად მოქმედი ზომიერად სცხოვრობს, გადაჭარბება არაფერში იცის, ის გადაჭარბება, რომელის წესდობითაც შემდეგნაირ სიტყვებს ვადა ძალიან უმოკლდებით და უმეორდებთ. მიწად-მოქმედის სიცოცხლის ხანგრძლივობის უფრო ის უწყობს ხელს, რომ მშვიდობიანი ცხოვრება აქვთ წმინდა ჰაერზე და ამითი სუფლი ადვილად იტანს ეოველსაეე გაჭირვებას, მიჩვეულია, გამობრძმედებული. ეოველსაეე მიჩვეეს-კი დიდი მნიშვნელობა აქვს სიცოცხლის ხანგრძლივობისათვის. მაგალითებრ, მორეფის მსმარეანი ისე მისჩვეიან მორეფს და ამ მიჩვეეის წესებობით იმდენსა ჭსმრობენ, რამდენიც შეუჩვეეველს ადამიანს ერთის თვალის დახამსამებაზე მოუსპობდა სიცოცხლეს. თუ ადამიანს ერთი რომელიმე სენი გადასდგილი აქეს, შემდეგ იმეე სენით იშეიათად გახდება ხვედ, რადგან იმისი სნეული ამ სნეულებასთან ბრძოლას მიჩეულია და ადვილად ეწინააღმდეგება. ᲡᲘᲮᲝᲒᲐᲓᲘᲡ ᲗᲕᲐᲚᲘᲡ ᲬᲘᲠᲘᲗ ᲮᲚᲔᲑᲘᲗ ᲣᲤᲠᲝ ᲛᲜᲘᲨᲕᲜᲔᲚᲝᲕᲐᲜᲘ ᲐᲠᲘᲐᲜ ᲓᲐ ᲘᲡᲘᲗᲝᲜᲘ ᲛᲝᲜᲐᲪᲕᲔᲗᲘᲡ ᲓᲐᲛᲬᲘᲠᲔᲑᲘᲗ ᲓᲐ ᲛᲬᲘᲠᲔᲑᲘᲗ ᲛᲘᲜᲐᲬᲘᲚᲘ ᲐᲠᲘᲡ ᲓᲐᲜᲐᲮᲕᲐ. ᲘᲡᲘᲗᲘ ᲛᲝᲜᲐᲪᲕᲔᲗᲘᲡ ᲒᲐᲠᲓᲐ ᲛᲘᲡᲘ ᲛᲝᲜᲐᲪᲕᲔᲗᲘᲡ ᲬᲘᲠᲘᲗ ᲓᲐ

დეკემბა

13 თებერვალი

პარიჟი. ჰერცოგი ორლეანისა დღეს დილით მოვიდა კლერეოს. გზაზე საიმისო შემთხვევა არა მომხდარა-რა. მისელის უმალვე ჰერცოგი დაპატიმრებულ იქმნა ციხეში. ჰერცოგს ისე მოეპყრობიან, როგორც წესად არის დადებული საზოგადოდ საპოლიტიკო პატიმართათვის.

პეტერბურგის ბირჟა, 13 თებერვ.

	ფასი	ეფექტი	ბოლო ფასი
	მან. კ.	მან. კ.	მან. კ.
ხუთ-მანეთიანი ოქრო .	— „	„	7 35
ტამოჟნის კუპონები . .	— „	„	147
მანეთიანი ვერცხლის ფული	1 08	— „	— „
5% პირველების შინა განის სესხის მომგებიანელი	239	— „	— „
—მეორისა	— „	— „	228 3/4
—მესამისა	— „	— „	217 1/2
გირავნობის ფურცელნი ტფილისის ბანკისა .	— „	— „	— „
ქუთაისის ბანკისა . .	— „	— „	— „
ტფილისის საერთო-ერთო ნდობის საზოგადოებისა	— „	— „	— „

საკალენდარო ცნობები

ქრისტეს აქეთ ჩვენ (1890) წელიწადია. ქმეულის შემქმნელამ 7398.
ძველი ინდიეტონი მე-14
ახალი ქორონიონი—ეს=182 წელიწადია. დაიწყო 1408 წ. და თავდება 1940 წ.
ახალი ინდიეტონი მე-4.
ამისი ქორონიონი მე-46 წელიწადია. დაიწყო 1844 წ. და თავდება 2376 წ.
1890 წლის ზენანდეგია—17.
თებერვალი 28 დღით არის

15 დღე ხუთშაბათი. ქართველი წმინდისა მოციქულისა ონისიმესი. კათოლ. წმ. ფუსტინა ო

იტისა, ვალდემარისა. სომეს. 4 დღე დიდ მარხვისა. ზმე ამოდის 6—38, ჩადის 5—48. ჭეშმარიტ შუა-დღე 12—13, მთვარე 7 დღისაა.

16 დღე პარასკევი. ქართველი წმ. მოწამისა პაფილესი და სხვათა. კათოლ. წმ. იულიანი და ლეონადესი. სომეს. 5 დღე დიდ-მარხვისა. უმაღლესი მანიფესტი საქართველოს რუსეთთან შეერთებაზე 1801 წ. ზმე ამოდის 6—37, ჩადის 5—49. ჭეშმარიტი შუა-დღე 12—12. მთვარე 8 დღისაა.

17 დღე შაბათი. ქართველი წმ. დიდისა მოწამისა თეოდორე ტირონისა. კათოლ. წმ. დონ ტ-სა და თეოდულესი. სომეს. 9 დღე დიდმარხვისა.—წმ. თეოდორესი მხედრისა. ზმე ამოდის 6—35. ჩადი. 5—50, ჭეშმარიტ შუ-დღე 12—12, მთვარე 9 დღისაა.

18 დღე კვირა. ქართველი წმიდათა შორის მამისა ლეონ, რომაელ პაპისა. კათოლ. წმ. სიმონისა, მაქსიმესი და კოსტანტინესი სომეს. წმ. კონსტანტინეპოლში მომწყვდართა, 7 დღე დიდმარხვისა. საქართველოში შემოღებულ იქმნა წესდებულება სასამართლოისა 1868.; კიბესნა ამაგე წელს ობიდასში საქმაჭლ სასვანთმოყოფა. ზმე ამოდის 6—34, ჩადის 5—12, ჭეშმარიტ შუა-დღე 12—12, მთვარე 10 დღისაა.

19 დღე ორშაბათი. ქართველი წმიდისა მოციქულისა არქიპისა. კათოლ. წმ. კონრადისა გოთინისა და გოდფრედისა. სომეს. 8 დღე დიდმარხვისა. გრ. ზუბოვი დანაშაულ მსჯელობის მოაკვლ სარდლად ადა-მაჭმადხანს წინააღმდეგ 1796 წ. ბატონ ემანის განთავისუფლება ციხეზეთში 1871 წ. ზმე ამოდის 6—32, ჩადის 5—53. ჭეშმარიტი შუა-დღე 12—12, მთვარე 11 დღისაა.

განცხადებანი

ტფილისის საბაღოსნო სკოლაში

ისყიდება

ხეხილი, დასამშვენებელი ხეები და ბუჩქები ერთ წლიანებიდამ დაწყებული ოც-წლიანებამდე.

(10—7)

სიჯაბუკის ლოდე

ფრიად კარგი და გამოსაყენებელი წიგნია ინათვის, ვინც დასწულებული და დაავადებულია ონანიზმით და თავ-აშვებულის ცნოვრებით.

თხზ. დ—რის ლოპენსისა.

რუსულად გამოცემული დ—რ გ—ლის მიერ.

ფასი ერთი მანათი.

ამ სასარგებლო წიგნში ბევრი საშუალებაა დასნეულებული ზამთრსენებულ მანკის შედეგის ასაცილებლად და დასნეულებულის ჯანისა და ღონის დონეზე დასაყენებლად.

წიგნი ნება-დართულია მოსკოვის სეცენზურო კომიტეტის მიერ.

საწყობი იმყოფება ოტტო ასბერგერთან ლეიპციგს—Otto Asperger Leipzig (საქსონია). უცხო-ქვეყნელნი წიგნის გაგზავნის ფასს არ ინდიან.

(52—45)

გამოვიდა და ისყიდება

მხოლოდ „წერა-კითხვის გამავრცელებელ საზოგადოებასა“ წიგნის მაღაზიაში ახალი წიგნი:

ბოლკილი

დრამა ოთხს მოქმედებად

თხზულება

ა. ი. სუმბათაშვილისა

თარგმანი ა. ფ. ანნაზაროვისა

დრამას წინ უძღვის მთარგმნელის წინასიტყვაობა, რომელშიაც მოთავსებულია ბაბდიოგრაფია ო. სუმბათაშვილის ბიესებს შესახებ, და მოთხრობილია ავტორის მცირე ბიოგრაფია.

ფასი 40 კაპ.

„წერა-კითხვის“ წიგნის მაღაზ ამ შეიძინა

ეურნალ „ნოგათი“-ს

ყველა ნომერი, გარდა სანიმუშისა, რომელიც საჭიროებთ ადრე მოგვმართეთ. ყველა ნომერი ერთად, რაც ამ წელს ნოგანი, ფულ დამატებით ცალკე წიგნად დაბეჭდილ წიგნისა «ლომკი», —სულ თერთმეტი წიგნი ღირს

2 მან.

ვინც ტფილისს გარეშე დაბარებს, გასაგზავნი სრული მეიდულმა უნდა იგზავნოს.

НАСТОЛЬНЫЙ ЭНЦИКЛОПЕДИЧЕСКИЙ СЛОВАРЬ БРОКГАУЗА

изданіи А. Гарбель и К-о.

ПОДПИСКА ПРИНИМАЕТСЯ въ москвѣ, въ магазинахъ: Дейбнеръ [Кузнецкій мостъ] Я кобсонъ (Неглинная), „Сотрудникъ Школъ“ (Воздвиженка), Карбасникова Моховая и въ его отдѣленіяхъ въ Петербургѣ и Варшавѣ], Ильинъ Фену и К. (Петровскія линіи и въ его отдѣленіи въ Потербургѣ) и въ конторѣ Гиляровскаго (Петровка, Столешниковъ пер., д. Карзинкина)

Словарь будетъ выходить въ свѣтъ съ начала 1890 года, отдѣльными выпусками, отъ 2-хъ до 3-хъ листовъ in 40 Всѣхъ выпусковъ предполагается 50.

ПОДПИСНАЯЦѢН:

на всѣ выпуски на лучшей веленевой бумагѣ 12 руб.
„ „ „ „ обыкновенной „ 10 „
„ каждый выпускъ отдѣльно на лучшей бумагѣ 35 коп.
„ „ „ „ обыкнов. „ 25 „
Цѣна словаря въ продажѣ (неподписчикамъ): на лучшей бумагѣ—20 руб.
„ обыкнов. „ 15 „

Подписчики по выходѣ всѣхъ выпусковъ въ свѣтъ получаютъ: **карты, рисунки и роскошную папку БЕЗПЛАТНО.**

Вся немецкая печать единогласно и самымъ лестнымъ образомъ отозвалась объ энциклопедическихъ трудахъ Брокгауз такъ между прочими „Neue Freie Presse“ говоритъ, что въ настоящее время энциклопедическій словарь Брокгауза необходимъ не только для каждаго образованнаго, но и для всяка о любознательнаго человѣка, ибо даетъ отвѣты на всевозможныя справки по всѣмъ отраслямъ человѣческаго знанія. Словомъ, эта книга—„сама необходимость“.—

Словарь этотъ отвѣчаетъ на вопросы: антропологіи, археографіи, археологіи, астрономіи, ботаники, военной науки, всемірной исторіей, геогнозіи, географіи, геологіи, гидротехники, зоологіи, искусств, коммерческой науки, всеобщей литературы, литографіи, математики, медицины, минералогии, морскихъ дѣлъ, палеонтологіи, петрографіи, политической экономіи, психо-философіи, финансовой науки, фотографіи, химіи, художественной промышленности. электротехники, эстетики, этнографіи, юриспруденціи и т. п.

Адресъ издателей Почтъ извѣстенъ.

(5—4)

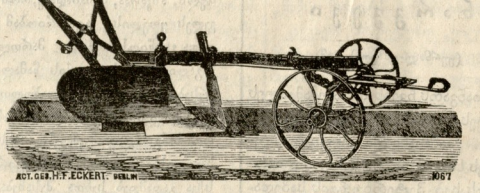

სამეურნეო მაშინებისა და იარაღების საწყობი
გ. ფ. ეკერტის საამქროსა საზოგადოებისა
ბერლინში
და სხვა ქალაქებისა აქვს გამართული
ე. ფ. აუფერმანს ტფილისში,
მიხეილის ქუჩაზედ, № 17.

ფოლადის გუთნები

ერთ-სახნისიანი დრმად-მხვნელი და ბევრ სახნისიანი გუთანი.
სალეწი მაშინა (ცხენით და ორთქლით სატრიალებელი).
მარცვლის გამრჩევი და გამწმენდი მაშინები.
ინგლისური სანიავებელი, ბორველის გამომრჩევი და სხვანი.
საბაკალი მაშინა.
სათიბი მაშინა
თოკებსები, სათესი მაშინები, სარეში და სხვანი.
რაც შარშანდელ გამოფენიდგან მაშინები დარჩა, ისაში მყიდველს მანეთზე ორი შაური დაეთმობა უწინდელ ფასიდგან.

(50—1)

ОТКРЫТА ПОДПИСКА

НА ЕЖЕДНЕВНУЮ ГАЗЕТУ

„КАВКАЗСКІЯ ОБЪЯВЛЕНІЯ“.

Содержаніе газеты: частныя объявленія и рекламы, которыя принимаются къ напечатанію на русскомъ, французскомъ, нѣмецкомъ, армянскомъ, грузинскомъ и татарскомъ языкахъ: свѣдѣнія, имѣющія справочный характеръ, какъ то: получаемыя въ Тифлисѣ телеграммы „Сѣвернаго Агентства“, биржевыя, промышленныя, торговыя и коммиссіонныя справки, полицейскій, думскій и судебный бюллетени съ извѣстіями о банкротствахъ и торговой несостоятельности, некрологи, списки недоставленныхъ телеграммъ, такса на продукты, календарь, время отхода и прихода поѣздовъ з. ж дороги и пароходовъ на Черномъ и Каспійскомъ моряхъ, а также срочныхъ экипажей по военно-грузинской дорогѣ; врачи и врачебная помощь, театры, зрѣлища, увѣдомленія о засѣданіяхъ обществъ, актахъ, юбилейныхъ и другихъ торжествахъ и народныхъ праздникахъ, свѣдѣнія о полученныхъ грузахъ и товарахъ и т. под.

ПОДПИСНАЯ ЦѢНА:

Городскимъ подписчикамъ:
На годъ съ доставкой на домъ. 1 р. 20 к.
На полгода . . . . . — 80 „

Иногороднымъ подписчикамъ:
На годъ съ пересылкою. 1 р. 80 к.
На полгода „ . 1 р. —

Городскіе подписчики, получающіе какія—либо изданія, платятъ, по предъявленіи ими квитанціи на подписку въ контору газеты «Кавказскія Объявленія» и въ отдѣлъ, лишь **60к. въ годъ.**

Для прочтенія „Кавказскія Объявленія“ предлагаются публикѣ въ вагонахъ тифлисск. трамвая, въ подъѣзжающихъ къ Тифлису поѣздахъ закавк. ж дор. изъ Баку и Батума и срочныхъ экипажахъ по военно-грузинской дорогѣ За помѣщеніе объявленій взимается по 4 коп со строки петита. Подписавшіеся же на газету „Кавказскія Объявленія“, при сдачѣ объявленій не менѣе 15 разъ, пользуются большою скидкою по соглашенію съ конторою. Траурныя объявленія лишь на первой страницѣ; **плата за каждый разъ по 2 рубля.**

Контора и редакція газеты „Кавказскія Объявленія“ помѣщаются на Гановской улицѣ, при конторѣ нотаріуса **А. Г. Мамиконова**, а отдѣленіе: на углу Головинскаго проспекта и Барятинской улицы, въ павильонѣ Хиддекеля.

Адресъ для телеграммъ: Тифлисъ, „Кавказскія Объявленія“.

(5—4) Редакторъ-издательница **Н. П. Слинко.**

ОТКРЫТА ПОДПИСКА

на газету

„ТИФЛИССКІЙ ЛИСТОКЪ“

на 1890 годъ

Газета, не измѣняя своего направленія, и въ будущемъ году будетъ издаваться ежедневно, исключая послѣпраздничныхъ дней. Главнымъ образомъ, какъ и въ предидущіе годы, мы направимъ всѣ свои усилія къ развитію **„МѢСТНАГО ОТДѢЛА“** давая въ немъ возможно полныя свѣдѣнія о **мѣстной жизни, о мѣстныхъ злобахъ дня о вообще и выдающихся событіяхъ и проявленіяхъ общественной жизни.** Еженедѣльно мы будемъ помѣщать по одному ФЕЛЬЕТОНУ, посвященному выдающимъ событіямъ **русской и иностранной жизни** Постоянными сотрудниками, какъ и въ настоящемъ году будутъ:

Зоилъ, Давидъ Сослани (**Д. И. Кезели**) и **И. Г. Хечатуровъ.**

Всѣ годовые подписчики „Тифлисскаго Листка“, подписавшіеся до 1-го января, получатъ безплатно **„Армянскій Календарь“** на русскомъ (языкѣ), съ предсказаніями, на 1890 годъ.

Эта изящно данная карманная книжка на этотъ разъ, сверхъ общихъ календарныхъ свѣдѣній, будетъ заключать въ себѣ еще; 1) **предсказаніе О ПОГОДѢ Армянскаго Эфемерди, 2) предсказаніе на каждый лунный день, 3) наставленія Эфемерди на каждый мѣсяцъ отдѣльно, 4) Образцы народныхъ сказаній и 5) гастрономическій календарь тифлисскаго мохалака.**

Въ частную продажу «Армянскій Календарь» НЕ ПОСТУПИТЪ.

Городскимъ подписчикамъ календарь будетъ доставленъ 1-го января на домъ, а иногороднымъ почтой.

ПОДПИСНАЯ ЦѢНА:

Съ доставкой въ Тифлисѣ.	Съ пересылкой для иногородних.
На годъ. . 4 р.	На годъ . . . . 5 р.
„ полгода . 2 „ 50 к.	„ полгода . . . 3 „
„ 1 мѣсяцъ— „ 50 „	„ 1 мѣсяцъ. . . 1 „

ПОДПИСКА и ОБЪЯВЛЕНІЯ принимаются въ конторѣ редакціи „Тифлисскаго Листка“—въ г. Тифлисѣ и въ Москвѣ, въ конторѣ объявленій В. А. Гиляровскаго, Столешниковъ пер., д. Карзинкина.

Подписка принимается только на вышеуказанные сроки съ 1-го числа каждаго мѣсяца:

Доз. ценз Тифлисъ 14-го Февраля, 1890 г. Типо-Литографія К. І. Месхіева и С. А. Полетаев а уголъ Баронской и Лорисъ-Мелик. д. бр. Месхіевыхъ რედაქტორ-გამომცემელი ილია ჭავჭავაძე